

Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Svratka, okres Žďár nad Sázavou

Partyzánská 310, 592 02 Svratka

Identifikátor školy: 600 130 266

Termín konání inspekce: 6., 7. a 8. říjen 2003

Čj.:	k5-1204/03-11073
Signatura:	ok5zx102

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům v součásti – mateřská škola
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům v součásti – mateřská škola
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v součásti – mateřská škola

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Svratka, okres Žďár nad Sázavou je příspěvkovou organizací. Jejím zřizovatelem je podle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení Obec Svratka. Zřizovatel sídlí na adrese Palackého 30, 592 02 Svratka. Právní subjekt sdružuje základní školu, školní družinu, školní jídelnu ZŠ a od 1. ledna 2003 také mateřskou školu s kapacitou 60 dětí a školní jídelnu pro 120 strávníků. Ve školním roce 2003/2004 je mateřská škola dvojtřídní s provozem od 6,30 do 15,45 hodin. Ve třídě s celodenním provozem je zapsáno v souladu s povolenou výjimkou 25 dětí, ve druhé s polodenním provozem 17 dětí. Většina dětí je místních.

Vzdělávací program mateřské školy „Náš radostný svět“ vychází z „Rámcového programu pro předškolní vzdělávání“ a vlastního projektu „Kalendář přírody očima dětí“. Hlavním cílem její činnosti je rozvíjet samostatné, zdravé sebevědomé děti cestou přirozené výchovy a dát dětem základy celoživotního vzdělávání podle jejich možností, zájmů a potřeb.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Pedagogický kolektiv školy tvoří tři pedagogické pracovnice včetně řídicí učitelky, která byla pověřena vedením mateřské školy ředitelem. Všechny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci v předškolních zařízeních. Mají delší pedagogickou praxi. Dvě učitelky mají osvědčení z kurzu logopedické prevence. Získané poznatky využívají ve vlastní výchovně-vzdělávací práci i v kroužku logopedie, který škola nabízí.

V době inspekce zastupovala dlouhodobě nepřítomnou učitelku rovněž plně kvalifikovaná pracovnice. Rozvržení pracovní doby učitelek, vzhledem k přímé práci s dětmi, není dostatečně promyšlené a efektivní. Začátek provozu v jednotlivých třídách je sice časově odstupňován, ale nástup a ukončení přímé výchovné práce učitelek v průběhu pobytu dětí venku je více přizpůsoben dopravnímu spojení než potřebám provozu. Personální podmínky umožňují plnit školní vzdělávací program.

Základní pravidla organizace provozu školy i kompetence a povinnosti pracovníků jsou stanoveny organizačním řádem. Vnitřní řád a řád mateřské školy stanovují povinnosti a práva rodičů. Všechny tyto materiály akceptují podmínky zařízení.

Jasně vymezené povinnosti zaměstnanců a jejich svědomité plnění vytváří klidnou pracovní atmosféru a zajišťují bezproblémový chod školy. V souladu s vyhláškou o mateřských školách pověřila řídicí učitelka v době své nepřítomnosti zastupováním učitelku, které vymezila kompetence.

Režim dne respektuje pravidla psychohygieny, intervaly ve stravování a délku pobytu venku.

Vnitřní informační systém je založen na každodenním úzkém kontaktu řídící učitelky se všemi zaměstnanci. Pro přenos aktuálních informací a řešení vzniklých situací jsou svolávány operativní schůzky. Plánované pedagogické a provozní porady se konají třikrát až čtyřikrát ročně. Jejich frekvence je vzhledem k velikosti zařízení optimální, zápisy z nich obsahují relevantní informace. Pedagogické rady řeší pedagogické problémy a organizační záležitosti. Provozní porady se zabývají organizací provozu školy, přípravou akcí apod., první ve školním roce 2003/2004 se zúčastnil i ředitel školy. Zápisy z ostatních porad a pedagogických rad jsou mu předkládány k nahlédnutí. Přenos informací mezi ředitelstvím školy a mateřskou školou je zajišťován účastí řídící učitelky na pravidelných poradách vedoucích jednotlivých součástí základní školy. Pracovnice mají přístup ke všem potřebným informacím, ochrana důvěrných informací a dat je zajištěna.

Řídící učitelka podporuje demokratickým stylem řízení, pozitivním přístupem k potřebám a názorům jednotlivců jejich tvořivost a iniciativu. Na nové tendence ve školství reaguje pružně a daří se jí prosazovat inovační prvky do pedagogické práce v celé škole. Odborné a metodické vedení je zajišťováno především prostřednictvím neformálních diskusí o nových tendencích v předškolním vzdělávání, výměnou zkušeností a analýzou hospitací. V systému vedení a motivování pracovníků využívá řídící učitelka slovní i finanční motivaci.

Nabízených vzdělávacích akcí zaměřených na zájmové oblasti, ale také na seznamování s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání a na oblast řízení, se v průběhu minulého školního roku zúčastňovala pouze řídící učitelka. V praxi se její získané poznatky pozitivně uplatnily v odborném a metodickém vedení učitelek i ve vyšší úrovni řízení školy. Ostatní pracovníci mají zájem pouze o akce úzce zaměřené na jednotlivé metodiky. Pokud jim není nabídnuto vzdělávání z požadované oblasti, vzdělávání se nezúčastňují.

Řídící učitelka má vytvořen účinný kontrolní systém, který je součástí školního vzdělávacího programu. Postihuje kontrolu výchovně-vzdělávací činnosti, zájmových kroužků i provozu. Pedagogickou práci učitelek sleduje jednak průběžně, jednak formou plánovaných hospitací. Hospitační činnost na základě stanovených cílů jí umožňuje sledovat a vyhodnocovat dohodnutý styl práce podporující plnění hlavních cílů školy. Její četnost je úměrná počtu učitelek a délce jejich praxe. Výsledky jsou s učitelkami individuálně projednávány, jsou doporučovány závěry pro další práci. Na pedagogických radách jsou zobecňovány a využívány k metodickému vedení. Z hospitačních záznamů i zápisů z pedagogických rad je patrné, že řídící učitelka vede spolupracovnice k uplatňování inovačních vzdělávacích postupů a tím i ke zvyšování kvality výchovně-vzdělávací práce. Uplatňovaný systém kontroly je účinný.

K diferenciaci nenárokových složek platu jsou stanovena kritéria hodnocení zvláště pro pedagogické a nepedagogické pracovníce. Jsou však natolik obsáhlá, téměř totožná s pracovními náplněmi, že jsou v praxi obtížně využitelná.

Personální podmínky jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Školní budova v klidné, okrajové části městečka je účelovou stavbou pro provoz mateřské školy. V celém přízemí, mimo šatnu dětí a stálé jídelny, je zázemí pro zabezpečení provozu školy - školní kuchyně včetně skladů, zázemí pro její zaměstnance, prádelna apod. Pro hlavní činnost mateřská škola využívá místnosti v poschodí. Značnou část zde zabírají chodby a prostory, které v minulosti sloužily jako šatny dětí. Nyní je mateřská škola využívá pouze pro různé výstavy apod. Je zde také ředitelna, šatna pro učitelky a minimálně využitá stálá ložnice. Pro vlastní výchovně-vzdělávací činnosti slouží dvě třídy s odpovídajícím sociálním

zázímím pro děti, ale rozdílnými prostorovými podmínkami. V jedné třídě jsou vynikající, ve druhé i přes nižší počet zapsaných dětí neposkytují optimální podmínky pro pohybové aktivity ani neumožňují zřízovat herní a pracovní koutky. Organizace a průběh výchovně-vzdělávacích činností v této třídě musí být v určitých situacích přizpůsobován omezeným prostorovým podmínkám (úklid celé třídy před cvičením apod).

Pro relaxační a rekreační činnosti je využívána školní zahrada přímo u budovy.

Obě třídy jsou vybaveny funkčním, většinou starším, dobře udržovaným nábytkem. Dětské stolky a židle mají stejnou velikost, která neodpovídá rozdílné výšce dětí. Příkladně je vybavení tělovýchovným nářadím a náčiním. Ve škole je k dispozici klavír a funkční didaktická technika.

Hračky, stavebnice, pomůcky a různé doplňky ke hrám jsou uloženy v dosahu dětí, aby o nich měly přehled a byly jim kdykoli dostupné. Materiálně-technické vybavení mateřské školy (tj. učební pomůcky, hračky, knihy, výtvarný materiál, pracovní materiál tělovýchovné náčiní apod.) je velmi dobré. Využívání hraček a učebních pomůcek řídící učitelka pravidelně sleduje v rámci své hospitační činnosti. V době konání inspekce bylo materiálně-technické vybavení efektivně využíváno.

Pro potřeby vedení mateřské školy byl pořízen starší počítač. Vzhledem k tomu, že zatím nemá tiskárnu, využívá ho řídící učitelka minimálně.

Plán zlepšování materiálně-technických podmínek je přílohou školního vzdělávacího programu. Jsou v něm sice plánované také opravy a údržba školní budovy, ale prioritou je vzhledem k diskutované možnosti přesunu mateřské školy do budovy základní školy doplňování hraček, učebních pomůcek a různých materiálů.

Budova mateřské školy, její zařízení a školní zahrada jsou využívány převážně pro potřeby výchovně-vzdělávací činnosti. Pouze jedenkrát týdně slouží prostory mateřské školy pro činnost zájmových kroužků (hra na flétnu a angličtina), které vedou externí pracovníci. Bezpečnost dětí je v této době zajištěna v souladu s vyhláškou o mateřských školách.

Materiálně technické podmínky umožňují plnit výchovně-vzdělávací program.

Materiálně-technické podmínky mateřské školy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Ředitelka zpracovala ve spolupráci s pedagogickými pracovníky školní vzdělávací program. Jeho naplňování bylo ověřováno již v minulém školním roce. Podkladovým materiálem pro jeho tvorbu i na ně navazujících třídních vzdělávacích programů byl Rámcový program pro předškolní vzdělávání a kurikulum „Šimon půjde do školy“.

Vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace vymezená v platných právních předpisech pro předškolní zařízení i dokumentace prokazující naplňování výchovně-vzdělávacího programu jsou řádně a průkazným způsobem vedeny.

Vedená dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Průběžné systematické vyhodnocování kvality výchovně-vzdělávací práce vzhledem k naplňování Rámcového programu pro předškolní vzdělávání je prováděno. Zajišťuje ho řídící

učitelka na základě přidělených kompetencí. Probíhají diskuse, konzultace a rozhovory o průběhu a výsledcích práce s dětmi. Na jednání pedagogické rady je zařazováno projednávání výsledků hospitační činnosti, pololetní a závěrečné hodnocení výchovně-vzdělávací práce. Promítání závěrů a poznatků do plánování na příští období pozitivně ovlivňuje celkovou kvalitu výchovně-vzdělávací práce. Každá učitelka si sama písemně vyhodnocuje týdenní práci v hodnotícím listu. Hodnocení je směřováno převážně k dosaženým výsledkům dětí. Vzhledem k tomu, že hodnocení je jednostranné, neposkytuje učitelkám ani řídicí učitelce dostatečnou zpětnou vazbu.

Výchovně-vzdělávací práce je organizována podle vnitřního dokumentu školy organizace dne. Přesto, že tento dokument časově vymezuje sled jednotlivých činností, učitelky využívají možnosti měnit a přizpůsobovat průběh dne potřebám dětí, jejich zájmům a zvláštním situacím. Celkový průběh a kvalitu výchovně-vzdělávací práce pozitivně ovlivňuje vyváženost řízených i spontánních činností. Při stravování dětí jsou respektovány jejich individuální potřeby (mají možnost volby nápojů, velikosti porce apod.). Z hlediska psychohygieny a přirozeného prolínání činností není optimální hromadný přesun dětí na svačinu do stálých jídelen. Pitný režim je ve třídách zaveden, ale jeho využívání není učitelkami podněcováno. Interval mezi jídlem je optimální. Individuální potřeba spánku je respektována.

O činnosti školy a individuálních pokrocích dětí jsou rodiče pravidelně informováni. Jsou realizovány rodičovské schůzky, individuální konzultace, různorodé akce, poradenský servis a pomoc ve výchově a vzdělávání předškolních dětí. Výsledky práce dětí mají rodiče možnost sledovat na nástěnce v šatně a v prostorách školy. Důležitým zdrojem informací je zřizovatelem pravidelně vydávaný zpravodaj s informacemi o školství ve městě. Rodiče dostali možnost vyjádřit svoje názory a podněty k činnosti mateřské školy v anonymní anketě zadané ředitelem základní školy. Zavedený informační systém je funkční, poskytuje rodičům potřebné informace.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

OPZ pedagogických pracovníků

Odpovídající odborná a pedagogická způsobilost všech pedagogických pracovníků, jejich dlouholetá pedagogická praxe a snaha inovovat výchovně-vzdělávací proces v souladu s moderním pojetím předškolního vzdělávání pozitivně ovlivňují celkovou úroveň výchovně-vzdělávací práce školy.

Spontánní a řízené činnosti

Všechny sledované činnosti v obou třídách vycházely z týdenního tématu, navazovaly na znalosti, dovednosti a prožitky dětí. Jejich motivace byla přirozená. Děti byly podněcovány k aktivitě různorodými činnostmi, připravenými pomůckami i prací kamarádů. Také úprava prostředí působí motivačně. Poskytuje dětem otevřený a volný přístup k hračkám i k didaktickému materiálu. Učitelky pomáhaly dětem při výběru spontánních nebo řízených činností (převážně s výtvarným a pracovním zaměřením). Vstřícně reagovaly na zájmy a potřeby dětí. Sledovaly jejich hry, zapojovaly se do nich, pomáhaly je rozvíjet nabídkou

doplňků. Ponechávaly iniciativu při rozvoji her na dětech, neomezovaly jejich tvořivost a fantazii.

Učitelky mají s dětmi pěkné, přátelské vztahy, založené na vzájemné důvěře a spolupráci. Při práci jsou k nim vlídné a trpělivé a hodnotí je převážně pozitivně. Velmi častá je adresná pochvala, povzbuzení a ocenění konkrétního dětského úspěchu. Dbají na dodržování domluvených pravidel chování a jednání. Nechávají dětem možnost volného vyjadřování. Upevňují společenské návyky a pěkné kamarádké vztahy. Jsou k nim tolerantní a mají u dětí přirozenou autoritu. Vytvářejí prostředí podporující přirozenou a otevřenou komunikaci.

Spontánní a řízené činnosti jsou realizovány souběžně. Pro jejich plánování jsou stanovena témata, která učitelky rozpracovávají do projektů. Délka jejich realizace je přizpůsobována možnostem konkrétního tématu i zájmům a podnětům ze strany dětí. Učitelky si stanovují úkoly a rámcově i obsah činností, který je v průběhu výchovně-vzdělávací práce doplňován, upřesňován a rozšiřován na základě bohatých a dlouholetých zkušeností učitelek.

Organizace výchovně-vzdělávacích činností je ovlivněna věkem dětí ve třídách. U mladších dětí převládaly spontánní činnosti doplňované jednoduchou nabídkou řízené činnosti většinou z oblasti pracovní a výtvarné výchovy. K plnění cílů učitelky operativně využívají převážně učebních situací vznikajících při spontánních činnostech. Ve třídě starších dětí byly plánované úkoly plněny zejména při řízených činnostech, do svačiny byly individuální a skupinové, další byly organizovány frontálně. Nabídku omezovaly prostorové podmínky, zahrnovala proto zejména manipulační činnosti (práce s obrazovým materiálem, přírodninami, pracovními listy). Úspěšnost dětí při plnění úkolů byla podporována jasnými, promyšlenými pokyny ze strany učitelky, požadavky respektujícími schopnosti jednotlivých dětí. Adresné hodnocení výkonů dětí jim poskytovalo okamžitou zpětnou vazbu a následně i radost z pocitu úspěchu.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Pohybové schopnosti a hrubá motorika jsou na velmi dobré. Úroveň jemné motoriky je ovlivněna věkem dětí a délkou jejich docházky do mateřské školy. Většina starších dětí dosahuje v této oblasti nadprůměrných výsledků.

V sociálních vztazích převládá ohleduplnost, vzájemná pomoc a spolupráce. Děti se bez problémů zapojují do kolektivních činností a většina z nich velmi dobře spolupracuje.

V sebeobsluze při jídle jsou děti samostatné. Zdvořilostní a hygienické návyky zvládají na úrovni věku.

Velmi dobrá úroveň jazykového projevu dětí je výsledkem dostatku příležitostí k verbálnímu projevu a péče učitelek o správnou výslovnost – práce logopedického kroužku.

Děti jsou velmi aktivní, nabízených činností se spontánně zúčastňují. Většina z nich je samostatná, dokáže si zvolit hru nebo činnost podle vlastního zájmu. Především starší děti zvládají na základě promyšlených instrukcí ze strany učitelek úspěšně plnění zadaných úkolů. Při řízených i spontánních činnostech jsou zejména schopny uplatňovat logické myšlení a hledat vlastní řešení problému. Při činnostech jsou soustředěné a projevují značnou dávku vytrvalosti. Z projevů a chování zejména starších dětí je patrná jejich samostatnost s dostatečně rozvinutým sebevědomím.

Velmi dobrá byla úroveň kolektivních tvořivých her, ve kterých se projevovaly tvořivost, fantazie a organizační schopnosti dětí.

Z projevů některých zejména mladších dětí je na počátku školního roku patrná značná závislost na přítomnosti učitelky.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce jsou v mateřské škole hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení nejsou v souladu s údaji ve zřizovací listině. Ve zřizovací listině je zřizovatelem Město Svatka, v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení Obec Svatka.

Spojení základní školy a mateřské v jeden právní subjekt je v současné době spíše administrativní záležitost.

V průběhu inspekce byla zadána anonymní dotazníková anketa pro rodiče. Z odpovědí rodičů vyplývá jejich spokojenost s činností mateřské školy, neobjevilo se žádné negativní vyjádření.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 16. června 2003 čj. 20046/03-21,
2. zřizovací listina Základní školy Svatka, okres Žďár nad Sázavou vydaná na základě usnesení zastupitelstva Města Svatka dne 18. listopadu 2002, s účinností od 1. ledna 2003,
3. povinná dokumentace předškolního zařízení pro školní rok 2003/2004,
4. výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. září 2003,
5. rozhodnutí o přijetí dětí do mateřské školy a přihlášky všech přijatých dětí,
6. přehledy výchovné práce, přehledy docházky 2003/2004,
7. školní vzdělávací program, třídní vzdělávací programy, týdenní tematické plány,
8. plán kontrolní a řídicí činnosti, záznamy z kontrol,
9. organizace dne, řád mateřské školy, vnitřní řád a organizační řád školy platné pro školní rok 2003/2004,
10. plán a zápisy z pedagogických rad a provozních porad,
11. kritéria hodnocení pedagogických a provozních pracovníků,
12. přehled účasti na vzdělávacích akcích,
13. výjimka z maximálního počtu dětí ve třídě platná pro školní rok 2003/2004,
14. stanovení organizace mateřské školy.

ZÁVĚR

- **Hodnocení personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole**
Personální podmínky školy umožňují naplňovat výchovně-vzdělávací program. Všechny učitelky mají požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Častá a dlouhodobá nepřítomnost kmenových učitelek neovlivňuje negativně úroveň výchovně-vzdělávací práce, protože je situace řešena stálým kvalifikovaným zástupem. Organizace provozu mateřské školy respektuje místní podmínky, organizace výchovně-vzdělávací činnosti psychohygienické požadavky. Podněty od rodičů získané v anonymní anketě se snaží využívat pro zkvalitnění spolupráce.

- **Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole**

Po materiální stránce je škola dobře zajištěna z hlediska pomůcek a materiálního vybavení. Prostorové podmínky nejsou optimální pro rozvoj pohybových dovedností ve třídě starších dětí.

- **Hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole**

Všechny pedagogické pracovnice se snaží naplňovat Rámcový program pro předškolní vzdělávání. Ve výchovně-vzdělávací práci převažuje využívání tvořivých metod a forem. Učitelky přizpůsobují výchovně-vzdělávací program aktuálním podmínkám a aktualizovanému tématu. Forma slovního předávání poznatků je minimalizována, převažuje učení formou prožitku, pokusů a experimentování. Organizace vzdělávacího procesu respektuje psychohygienické zásady, zájmy a potřeby dětí.

- **Vývoj mateřské školy od poslední inspekce**

Od poslední inspekce, která v mateřské škole proběhla v roce 2000, byl ve výchovně-vzdělávací práci zaznamenán pozitivní posun v kvalitě výchovně-vzdělávací činnosti i řízení školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiřina Špičková	.....
Členka týmu	Eva Cepková	.....

Ve Žďáru nad Sázavou dne 10. října 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. říjen 2003

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Vlastimil Luciuk

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Dolní 3, 591 01 Žďár nad Sázavou. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2003-10-27	1225/03
Zřizovatel	2003-10-27	1226/03
Rada školy	-----	-----

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.